บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการดำเนินการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษารวมถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ **ผู้บริหาร**โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 432คน **ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ**ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2539 ถึงปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,296 คน และ**นักเรียน**ที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 3 ของโรงเรียนประถมศึกษาปีการศึกษา 2541 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30,800 คน โดยมีรายละเอียดลักษณะของประชากรดังแสดงในตาราง 4

ตารางที่ 4 จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดของจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2541 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

สปอ./ก.	ขนาดที่1 นร.<200	ขนาดที่2 นร.120-300	ขนาดที่3 นร.301-600	ขนาดที่4 นร.601-900	ขนาดที่5 นร.901-1200	ขนาดที่6 นร.1201-1500	ขนาดที่7 นร.> 1500	รวม
1. เมือง กำแพงเพชร	26	46	19	1	-	-	2	94
2.ขาณุวรลักษบุรี	36	34	8	-	-	-	-	77
3.คลองขลุง	24	24	4	1	-	-	-	53
4.พรานกระต่าย	21	20	7	-	1	-	-	49
5.ไทรงาม	8	16	6	1	-	-	-	31
6.คลองลาน	9	13	7	1	-	1	-	31
7.ลานกระบือ	15	11	4	1	-	-	-	31
8.ทรายทองวัฒนา	3	4	5	-	-	-	-	12
9.ปางศิลาทอง	6	11	3	1	-	-	-	20
10.กิ่งอ.บึงสามัคคี	6	6	3	1	-	-	-	16
11.กิ่ง อ. โกสัมพีนคร	6	11	2	-		-	-	18
รวม	160	196	68	7	1	1	2	432

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองลานจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 31 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ที่ปฏิบัติการสอน ชั้น ป. 1 ในปีการศึกษา 2539 ป. 2 ในปีการศึกษา 2540 และชั้น ป. 3 ในปีการศึกษา 2541 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองลานจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 93 คน นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,395 คน และสุ่มมาสัมภาษณ์

อย่างง่าย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้นักเรียนจำนวน 300 คน มาดำเนินการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย

1. คัดเลือกอำเภอมา 1 อำเภอ คือ อำเภอคลองลาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ของงานข้อมูลสถิติและรายงาน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร แล้วพบว่า เป็นอำเภอที่มีลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย ปะปนกันภายในกลุ่ม (Heterogeneous)มากกว่าอำเภออื่น ๆ มีจำนวน โรงเรียนทั้งหมด 31 โรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดของจำนวนนักเรียนและ ตามชั้นเรียนที่เปิดสอน

ขนาดโรงเรียน	เปิดสอนในระดับชั้น		จำนวนโรงเรียน
	อนุบาลถึงป.6	อนุบาลถึงม.3	
ขนาดที่ 1 จำนวนนร.น้อยกว่า 120	8	-	8
ขนาดที่ 2 จำนวนนร. 121 ถึง 300	9	5	14
ขนาดที่ 3 จำนวนนร. 301 ถึง 600	1	6	7
ขนาดที่ 4 จำนวนนร. 601 ถึง 900	1	-	1
ขนาดที่ 5 จำนวนนร. 901 ถึง 1200	-	-	-
ขนาดที่ 6 จำนวนนร. 1201 ถึง 1500	1	-	1
รวม	20	11	31

(จำแนกโดยฝ่ายแผนงานและงบประมาณสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร)

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบภาษาอังกฤษไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ทุกโรงเรียนในอำเภอที่คัดเลือกมา

3.พิจารณาผลการทดสอบจากแบบทดสอบทักษะที่ผู้วิจัยนำไปวัดและผลการสัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้น แล้วจัดจำแนกโรงเรียนในอำเภอ เป็น กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์การตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จากแบบทดสอบของกรมวิชาการคือ คะแนนเฉลี่ย 2.50-4.00 คือผ่านเกณฑ์ระดับดีถึงดีมาก คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.49 คือไม่ผ่านเกณฑ์ ระดับควรปรับปรุงถึงพอใช้ และได้แสดงการทดสอบในขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ฉบับ

1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ใช้สัมภาษณ์เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การสนับสนุนการเรียนการสอน และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 – 3 ใช้สัมภาษณ์ เรื่องการดำเนินงานตามแผนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน การกำหนดเนื้อหาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนรวมถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

1.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2541 ใช้สัมภาษณ์ เรื่อง การสนับสนุนของผู้ปกครอง / ชุมชนในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนของครู ความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

2. แบบสังเกตวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ใช้สังเกตเรื่องการดำเนินการสอน การใช้สื่อ /กิจกรรมต่าง ๆ ในการสอน รวมทั้งการวัดและประเมินผลในการสอน

3. แบบทดสอบทักษะภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา ใช้ทดสอบทักษะการฟัง และพูด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบของกรมวิชาการ และใช้แบบทดสอบทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือโดย ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำข้อมูลมาสร้างเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา นำข้อคำถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงโครงสร้าง และความถูกต้องเชิงเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจนถูกต้องสมบูรณ์

2. แบบทดสอบทักษะภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตรภาษาอังกฤษ แล้วสร้างข้อคำถามในแบบทดสอบ

2.2 นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่เริ่มสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อปีการศึกษา 2539 และครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำเครื่องมือที่ปรับปรุง แล้วไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านวังโขน อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร และโรงเรียนบ้านคลองพิไกร อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อตรวจสอบในด้านความชัดเจนของภาษาและความถูกต้องในข้อคำถาม

2.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดสอบกับนักเรียนในอำเภอที่คัดเลือกมา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ และอนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองลาน และจากทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ คือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โดยผู้วิจัยขออนุญาตพบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนัดหมายกำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดประชุมผู้บริหารประจำเดือนมีนาคม เมษายน พฤษภาคม มิถุนายน และกรกฎาคม ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคลองลานจัดขึ้นทุกต้นเดือน ผู้วิจัยได้อธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามโรงเรียนที่ได้นัดหมายไว้

2.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงกำหนดการและดำเนินการนัดหมายผ่านผู้บริหารโรงเรียนเพื่อชี้แจงครูผู้สอนภาษาอังกฤษก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้เวลา

สัมภาษณ์ในช่วงพักกลางวันหรือครูผู้สอนบางคนให้สัมภาษณ์ในชั่วโมงสอนตอนเด็กทำงานในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

2.3 แบบสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2541 โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยเอง ในกำหนดการที่นัดหมายไว้ล่วงหน้า ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ช่วงเวลาพักกลางวัน และในชั่วโมงว่างของนักเรียน รวมทั้งในวันศุกร์ เวลา 15.00 –16.00น.ซึ่งครูผู้สอนและผู้บริหารได้ให้ความอนุเคราะห์จัดเวลาและสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542

3. แบบสังเกตวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินการสังเกตเดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลา 3 เดือน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน รวมถึงสังเกตบรรยากาศทางวิชาการด้านภาษาอังกฤษควบคู่ไปพร้อมกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือการตีความและสร้างข้อสรุปจากรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็น

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ข้อมูลจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอน ทำการวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการประมาณค่าร้อยละ (Percentage Estimation)